

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παρασκευή, 1η Σεπτεμβρίου 2000

Κυρίες και κύριοι,
Αγαπητοί φίλοι,

Αποτελεί συνήθεια των τελευταίων ετών η ομιλία του Πρωθυπουργού κατά τα εγκαίνια της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης να αναφέρεται κυρίως σε θέματα της Βόρειας Ελλάδας και της Θεσσαλονίκης. Δεν θα ακολουθήσω αυτή τη φορά τη συνήθεια αυτή. Στη σημερινή ομιλία μου θέλω να μοιραστώ μαζί σας το όραμά μου για την Ελλάδα του αύριο, τώρα στην αρχή της τετραετίας.

Κυρίες και κύριοι,
Φίλες και φίλοι,

Υπάρχουν στιγμές στην πορεία κάθε χώρας, στη διαδρομή μιας κοινωνίας, που πρέπει να ξανακοιτάζουμε τα βήματά μας. Τους στόχους μας. Τί έχουμε πετύχει. Τί έχουμε μπροστά μας.

Φίλες και φίλοι,

Όταν ξεκινούσαμε την πορεία για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, είχαμε μπροστά μας

ένα σχέδιο. Μια σειρά στόχων, μεταβολών και μεταρρυθμίσεων προκειμένου να βρεθεί η χώρα μας σε μια καλύτερη θέση και οι Έλληνες πολίτες με περισσότερες δυνατότητες προσωπικής και συλλογικής ευημερίας. Προκοπής.

- Ένα σχέδιο για ισότιμη και ουσιαστική ενσωμάτωση της ελληνικής οικονομίας -με την αξία της- στον σκληρό πυρήνα του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.
- Ένα σχέδιο για την ευρύτερη ένταξη της Ελλάδας στο διεθνές σύστημα. Μια ένταξη που θα αποδεχόταν τις προκλήσεις των καιρών και που θα είχε ως βάση τη βαθύτερη συνειδητοποίηση του διεθνούς περιβάλλοντος. Δηλαδή των άλλων. Στον κόσμο δεν είμαστε μόνοι μας.
- Ένα σχέδιο που είχε ως επιδίωξη να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών ζωής, περισσότερης κοινωνικής δικαιοσύνης, πιο ισχυρής κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η φετινή χρονιά -το έτος 2000- είναι για τον τόπο μας σημαδιακή. Η ένταξή μας στην ΟΝΕ επιβεβαιώνει το τέλος της εποχής της μεταπολίτευσης. Η δικτατορία του 1967 αποτέλεσε μια τεράστια ηθική και πολιτική ήττα. Οδήγησε μια χώρα μη αναπτυγμένη σε ακόμη μεγαλύτερη

οπισθοδρόμηση. Το 1974 η χώρα βρέθηκε αντιμέτωπη με την ανάγκη να ανασυγκροτήσει το σύνολο των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών της λειτουργιών, να σπάσει την απομόνωση και την εξάρτησή της, να μειώσει την τεράστια απόσταση -πολλές φορές χασματική- που τη χώριζε από τις αναπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες. Το έτος 2000 -μπορούμε χωρίς έπαρση να πούμε- έχουμε καλύψει σημαντικό τμήμα αυτής της απόστασης. Η δημοκρατία μας λειτουργεί. Υπάρχει πολιτική σταθερότητα. Οι Έλληνες πολίτες που ήταν στο περιθώριο έχουν ενταχθεί στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Η οικονομία μας έχει μακροοικονομικές επιδόσεις και σταθερότητα, που επέτρεψαν στη χώρα να ενταχθεί στην ευρωπαϊκή πρωτοπορία. Η Ελλάδα είναι ισχυρή. Η οικονομία της είναι ισχυρή. Ο ρόλος και η παρουσία της στην Ευρώπη και στην ευρύτερη περιοχή μας το επιβεβαιώνει. Εμείς οι Έλληνες σήμερα διαπιστώνουμε ότι μπορούμε με σχέδιο, προσπάθεια και επιμονή να πετυχαίνουμε τους στόχους μας. Και όχι μόνο αυτό. Εμείς οι Έλληνες μπορούμε σήμερα να αντικρίζουμε με εμπιστοσύνη το μέλλον. Μπορούμε να στρέφουμε το βλέμμα μας με αυτοπεποίθηση στους νέους ορίζοντες της εποχής μας.

Υπάρχουν όμως πολλά να γίνουν ακόμα για μια δημιουργική πορεία στο μέλλον. Χρειαζόμαστε μια οικονομία πιο ανταγωνιστική. Οι επιχειρήσεις να αξιοποιούν και να προάγουν τις νέες τεχνολογίες. Να εκμεταλλευόμαστε σε όλους τους τομείς τις δυνατότητες που παρέχουν σήμερα, η νέα οικονομία, η κοινωνία της πληροφορίας. Να αποκτήσουμε μια υποδομή αντίστοιχη με τις απαιτήσεις της Ελλάδας στην εποχή μας: αυτοκινητόδρομους, σιδηροδρομικά δίκτυα, λιμάνια, αεροδρόμια. Προπαντός όμως στη διοίκηση, στην παιδεία, στην υγεία στη καταπολέμηση της ανεργίας, να αποκτήσουμε αποτελεσματικότητα, ποιότητα υπηρεσιών, διαδικασίες φιλικές και εξυπηρετικές του πολίτη. Να αλλάξουμε αυτά που επί χρόνια ταλαιπωρούσαν και ταλαιπωρούν καθημερινά τους πολίτες. Να προαγάγουμε έτσι την κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη, την ασφάλεια του πολίτη. Και ας μη ξεχνάμε ότι ζούμε σε μια περιοχή με εντάσεις, εθνικιστικές εξάρσεις, επεκτατικές επιδιώξεις όπου είναι απαραίτητες συνεχείς πρωτοβουλίες για τη συνεχή εμπέδωση της ειρήνης.

Πάνω απ' όλα όμως δεν θα είμαι ευχαριστημένος, κανείς μας δεν μπορεί να είναι ευχαριστημένος, όσο υπάρχουν άνεργοι, όσο υπάρχουν Έλληνες και Ελληνίδες που ζουν

με το φόβο για το μέλλον. Όσο η παιδεία μας δεν δίνει στους νέους μας τα εφόδια να κοιτάζουν με ελπίδα το μέλλον. Όσο ο πολίτης δεν έχει δυνατότητες να αναπτύξει τις πρωτοβουλίες του και τους στόχους του, τα σχέδιά του για μια προσωπική προκοπή.

Δεν φτάνει, δεν αρκεί που ξεφύγαμε από ένα παρελθόν υποανάπτυξης. Δεν φτάνει που είμαστε μέλη της ΟΝΕ, που ανήκουμε στην ομάδα των ανεπτυγμένων χωρών. Πρέπει σταθερά να συνεχίσουμε την πορεία που ξεκινήσαμε.

Να δημιουργούμε, να συναγωνιζόμαστε, να ανταγωνιζόμαστε.

Θέλουμε την Ελλάδα ψηλά στην κοινωνία των ευρωπαϊκών κρατών, στην παγκόσμια κοινωνία.

Θέλουμε την Ελλάδα ακόμα πιο ανεπτυγμένη.

Να είναι μια δημιουργική κοινωνία.

Να είναι μια χώρα ευκαιριών και δυνατοτήτων για όλους ανεξαιρέτα τους πολίτες.

Να είναι μια κοινωνία ευημερίας, αλληλεγγύης και ασφάλειας. Να συναγωνίζεται με επιτυχία τις άλλες χώρες. Πάντοτε η Ελλάδα αναδείχθηκε, γνώρισε την επιτυχία όταν ανοίχθηκε στον κόσμο, αποδέχθηκε τον ανταγωνισμό, έστρεψε την ματιά της στον μακρινό ορίζοντα, αναζήτησε το νέο, αναμετρήθηκε με τις προκλήσεις.

Αυτά είναι η κινητήρια σκέψη της πολιτικής μας. Η κινούσα ιδέα της δράσης μας και σήμερα και αύριο.

Συνεχίζουμε τη μεγάλη φιλόδοξη προσπάθεια συνολικής αναμόρφωσης της χώρας. Η Ελλάδα γίνεται σήμερα μια χώρα πιο δυναμική. Πιο αποτελεσματική. Πιο ισχυρή. Πιο δίκαιη και πιο ανθρώπινη. Έχουμε, τη γνώση, την πείρα και την τόλμη να προχωρήσουμε μαζί προς τις αλλαγές που θα μας επιτρέψουν να ξεπεράσουμε κατά πολύ το σήμερα. Να μας φέρουν πιο κοντά στην πρώτη γραμμή του σύγχρονου κόσμου.

- Αρκεί να μην υποκύψουμε σε λογικές του παρελθόντος.
- Αρκεί να μείνουμε σταθεροί κοιτώντας μπροστά.
- Αρκεί να μην κλειστούμε στον εαυτό μας, να μην φοβηθούμε την εποχή.

Μέσα σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης, ανατροπής υφισταμένων ισορροπιών, επιτάχυνσης των εξελίξεων από τις νέες τεχνολογίες, δημιουργίας νέων δυνατοτήτων για την παραγωγή και κατανομή πλούτου και ευημερίας, εμείς στην Ελλάδα χρειάζεται να είμαστε, να παραμείνουμε σταθεροί στην αναπτυξιακή μας πορεία. Να δημιουργούμε, αυτό που αποτελεί ταυτόχρονα και προϋπόθεση και στόχο, ευρύτερα περιθώρια ελευθερίας για τους Έλληνες.

Να περιορίζουμε τους φραγμούς και να αυξάνουμε τις δυνατότητές μας. Να πετυχαίνουμε όλοι μαζί κάθε μέρα όλο και κάτι περισσότερο. Κάτι καλύτερο.

Σ' αυτή την προσπάθειά μας, πρώτη και κύρια επιδίωξή μας είναι να βελτιώσουμε το επίπεδο ζωής όλων των Ελλήνων ώστε να συγκλίνει προς τα επίπεδα ζωής των άλλων λαών της Ευρώπης. Ο εργαζόμενος, ο μισθωτός, ο μικρομεσαίος, ο συνταξιούχος, ο αγρότης, οι γυναίκες να δουν ότι η πολιτική αλλάζει τις συνθήκες ζωής τους προς το καλύτερο. Να δώσουμε στη νέα γενιά τη γνώση και τα όπλα που θα της ανοίξουν δρόμους καταξίωσης και επιτυχίας.

Προπαντός όμως να οικοδομήσουμε ένα κοινωνικό κράτος. Να οικοδομήσουμε ένα κοινωνικό κράτος που θα περιορίζει την ανασφάλεια, θα ενισχύει τις συνθήκες για ένα ασφαλέστερο μέλλον, θα απαντά στα σύγχρονα προβλήματα του κοινωνικού αποκλεισμού. Να δώσουμε μια νέα ώθηση στην Περιφέρεια, να στηρίξουμε τον κόσμο της υπαίθρου, τους αγρότες. Να ενισχύσουμε τις αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της ατομικής πρωτοβουλίας με κοινωνική όμως ευθύνη, της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης, με συνείδηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Τις αρχές που θα δυναμώνουν την συλλογικότητα και την κοινωνική συνοχή.

Κυρίες και κύριοι,

Η προσπάθεια για να πετύχουμε τους στόχους μας αυτούς απαιτεί χρόνο. Δεν ολοκληρώνεται σε μια τετραετία. Όπως η σταθεροποιητική οικονομική πολιτική για να αποδώσει και να γίνουν αισθητά τα αποτελέσματά της χρειάστηκε μια τετραετία περίπου -το ζήσαμε όλοι, ζήσαμε και την προσπάθεια και την επιτυχία- έτσι και οι μείζονες κοινωνικές αλλαγές που επιδιώκουμε απαιτούν ένα διάστημα περίπου μιας δεκαετίας. Γιατί χρειάζονται κεφάλαια και επενδύσεις, κυρίως όμως γιατί οι κοινωνικές

δομές και λειτουργίες αλλάζουν με βραδείς ρυθμούς. Δεν πρέπει να έχουμε αυταπάτες, νοοτροπίες, πρακτικές και στάσεις του παρελθόντος που είναι βαθιά εμπεδωμένες.

Είναι μακρύς ο χρόνος παρόμοιων βαθύτερων μεταβολών. Δεν θα κουραστώ να το τονίζω.

Το 2000-2010 είναι η κρίσιμη περίοδος για την εξασφάλιση της θέσης της χώρας μας στη παγκόσμια κοινωνία. Η επιτυχία είναι δυνατή. Αρκεί να προχωρήσουμε με σχέδιο, με πρόγραμμα, με πίστη. Να ξέρουμε προς τα που βαδίζουμε και γιατί βαδίζουμε έτσι. Που πορευόμαστε και πως πορευόμαστε.

Κυρίες και κύριοι,

Γι' αυτήν την πορεία απαραίτητη προϋπόθεση υπήρξε η ένταξη στην ΟΝΕ.

Αλλά η ΟΝΕ δεν είναι η Ιθάκη, δεν είναι με κανένα τρόπο το τέλος της διαδρομής. Είναι ένας σταθμός από τον οποίο ξεκινάμε εκ νέου με στόχο να ξεπεράσουμε το σημερινό εαυτό μας.

Η Εθνική στρατηγική για μια αναπτυγμένη Ελλάδα βασίζεται και προκύπτει από ένα σύνολο πολιτικών που

είναι αλληλένδετες μεταξύ τους. Αλληλένδετες γιατί η μία στηρίζει την άλλη και όλες συμβάλουν στο κοινό στόχο. Η πολιτική απασχόλησης είναι συναρτημένη με την εξωτερική πολιτική, η πολιτική παιδείας με την οικονομική και κοινωνική πολιτική. Δεν μπορούμε να επικροτούμε ή να απορρίπτουμε επιλεκτικά τη μία ή την άλλη πολιτική. Είναι κρίκοι της μιας και ίδιας αλυσίδας που όλοι μαζί μας φέρνουν πιο κοντά στο αποτέλεσμα.

Τους στόχους μας ανέλυσα στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης. Δεν θα επανέλθω σήμερα. Θα σταθώ μόνη σε ορισμένα κεντρικά σημεία.

Φίλες και φίλοι,

Την τετραετία που πέρασε φέραμε την Ελλάδα στο προσκήνιο των διεθνών εξελίξεων με τις πολιτικές μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα Βαλκάνια και στη γύρω περιοχή. Θα συνεχίσουμε την ίδια πορεία παρά τους φόβους και τις αντιδράσεις όλων εκείνων που θέλουν την Ελλάδα σε θέση άμυνας και πρεσβεύουν την αποστασιοποίηση και αναμονή ως εάν ποτέ ένα παρόν απραξίας μπορεί να φέρει κάτι άλλο από ένα μέλλον συρρίκνωσης. Εδώ στη Θεσσαλονίκη θέλω να τονίσω,

ότι, εμείς οι Έλληνες έχουμε το μεγαλύτερο δυνατό όφελος όποτε συμβάλουμε στην ανάπτυξη της περιοχής μας σε σύμπνοια και συνεργασία με τους γείτονές μας.

Αποτελεί μεγάλο επίτευγμα ότι τα χρόνια αυτά η Ελλάδα δεν οπισθοχώρησε σε εσωστρέφεια, ούτε περιχαρακώθηκε σε μάχες παρελθόντος. Ακολούθησε μια πρακτική ανοιχτών σχέσεων, εκφράζοντας πάντοτε τη δική της θέση, χωρίς ποτέ να αποκόπτεται από το διεθνές σύστημα.

Η δύναμή μας προέρχεται από την συνολική οικονομική και κοινωνική επίδοση της χώρας. Αυτή ισχυροποιεί και προωθεί τη θέση μας. Η ανάπτυξη, η σταθερότητα και η ανταγωνιστικότητα παραμένουν γνώμονας της οικονομικής μας πολιτικής.

Η μάχη κατά της ανεργίας είναι προτεραιότητά μας. Στόχος μας είναι μια κοινωνία όπου υπάρχει πλήρης απασχόληση. Κεντρικό εργαλείο μας οι ταχείς ρυθμοί ανάπτυξης αλλά και ένα ευρύ φάσμα εξειδικευμένων παρεμβάσεων. Όμως για να πετύχουμε οφείλουμε όλοι να επανεξετάζουμε ό,τι ισχύει με βάση το καθοριστικό ερώτημα:

Συμβάλει ή όχι στον περιορισμό της ανεργίας;

Δεν είναι νοητό να μένουμε σε μια ρητορεία που καταδικάζει την ανεργία αλλά αρνείται τις κινήσεις που την περιορίζουν.

Η ανάπτυξη για μας είναι αλληλένδετη με κοινωνική προστασία. Κρίσιμο για μας είναι να δημιουργήσουμε έναν ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό κοινωνικό ιστό ασφάλειας. Η μεταρρύθμιση του ΕΣΥ που ξεκινάμε, το Δίκτυο ενάντια στη φτώχεια και τον αποκλεισμό που σχεδιάζουμε, ο εκσυγχρονισμός του ασφαλιστικού συστήματος αποτελούν τους κύριους άξονες της τρέχουσας δουλειάς μας. Όπως και η μείωση των ανισοτήτων. Για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, για μια κοινωνία των τριών τρίτων.

Η επένδυση στη γνώση και τη νέα γενιά είναι το μήνυμα των καιρών. Οι νέοι μας ως Ευρωπαίοι πολίτες θα εργασθούν στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Θα πρέπει να είναι έτοιμοι για την κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας. Η παιδεία που παρέχουμε θα κρίνει την αυριανή δυνατότητά τους να αντιμετωπίζουν τις νέες προκλήσεις. Θέλουμε όμως και μια παιδεία που να εμπνέει, σύμφωνα

με τις πάγιες αξίες του τόπου, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το σεβασμό του άλλου, την αλληλεγγύη προς τους συνανθρώπους μας. Οι μάχες οπισθοφυλακής, για την κατάργηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, στις οποίες επιμένουν ορισμένοι ακόμη, είναι πολυτελείς αναχρονισμοί ανθρώπων που δεν αντιλαμβάνονται το γύρω τους κόσμο.

Κυρίες και κύριοι,

Έκφραση αυτού που αποτελεί και θέλει να δώσει ως εικόνα για τον εαυτό της στον κόσμο η Ελλάδα, είναι η προσπάθεια που έχουμε αναλάβει για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Δεν πρόκειται μόνο για μια πρόκληση τεχνική. Για την άψογη διοργάνωση ενός πλανητικού αθλητικού γεγονότος. Πρόκειται για την ανάπτυξη της σύγχρονης Ελλάδας στα μάτια της υφελίου.

Φίλες και φίλοι,

Οι στόχοι που θέσαμε δύσκολα μπορούν να αμφισβητηθούν. Συνηθισμένη είναι η ένσταση, ότι όλοι περίπου τα ίδια λένε. Όμως ανάμεσα στην πολιτική όπως εμείς την εννοούμε και την εφαρμόζουμε και την πολιτική

όπως την αντιλαμβάνονται άλλες δυνάμεις υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές. Για μας το κέντρο βάρους πέφτει στο περιεχόμενο που θα δώσουμε στην ανάπτυξη, στις αξίες που υλοποιούμε μέσα από την ανάπτυξη, την κοινωνία που διαμορφώνεται με αυτή την αναπτυξιακή διαδικασία. Τόσο η πράξη μας όσο και οι στόχοι μας, μας διαφοροποιούν.

Γιατί ανάπτυξη υπάρχει σε διαφορετικές εκδοχές. Υπάρχει ως απλή μεγέθυνση αποτέλεσμα της εξέλιξης των δυνάμεων της αγοράς. Υπάρχει όμως και ως ποιοτική αλλαγή. Αυτή την ποιοτική αλλαγή επιδιώκουμε. Την επιτυγχάνουμε με το να θέτουμε συνεχώς ερωτήματα, όπως:

- Ποιές κοινωνικές δυνάμεις βγαίνουν ωφελημένες;
- Πώς μετέχει ο εργαζόμενος, ο αγρότης, ο συνταξιούχος; Αναβαθμίζεται συνολικά η κοινωνική τους θέση ή όχι;
- Ποιά προοπτική δίνει η διαδικασία που εφαρμόζουμε στους εργαζόμενους;
- Πόσο περιφερειακά ισόρροπη είναι;
- Τι δυνατότητες ανοίγονται για τους ανέργους, τη νεολαία και τις γυναίκες;

Διαφορετική από εκείνη των συντηρητικών δυνάμεων, ανεξάρτητα, της ρητορικής που υιοθετούν κατά περιόδους, είναι και η αντίληψή μας για την κοινωνική πολιτική και το κοινωνικό κράτος. Για μας η κοινωνική πολιτική δεν είναι παρακολούθημα μιας αναπτυξιακής διαδικασίας. Δεν επιδιώκουμε την «χορήγηση» για να εκτονωθούν αντιδράσεις. Η πολιτική μας εμπεριέχει ως αναπόσπαστα στοιχεία, την αναδιανομή εισοδήματος, τον περιορισμό των κινδύνων, την αύξηση της εμπιστοσύνης και της κοινωνικής ασφάλειας.

Το κρίσιμο στοιχείο για να κρίνουμε την ποιότητα της ανάπτυξης και την πορεία προς το κοινωνικό κράτος είναι: Η πολιτική που εφαρμόζεται ευνοεί και βελτιώνει συνολικά τη θέση των εργαζομένων, αυξάνει τα επίπεδα ευημερίας, τις υπηρεσίες και παροχές κοινωνικής ασφάλειας, την ποιότητα ζωής; Και η απάντηση που προκύπτει από τις εξελίξεις των τελευταίων τεσσάρων ετών, είναι σαφής. Και τα επίπεδα εισοδήματος και τα επίπεδα παροχών έχουν αυξηθεί σε μέσους όρους συγκριτικά με άλλες χώρες.

Το ότι είμαστε σε πολλά ακόμη πίσω πρέπει να είναι αφορμή σκέψης και προβληματισμού για τις αιτίες, τις δυσκολίες και την ευθύνη που έχει ο καθένας και όχι

εύκολο μοτίβο αντιπολιτευτικής τακτικής. Να μη ξεχνάμε, ότι μας χώριζε χάσμα από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Δεν είμαστε μπροστά και μείναμε πίσω. Είμαστε πολύ πίσω και έχουμε διανύσει έκτοτε μεγάλη απόσταση. Ας μη λησμονούμε, ότι πριν τριάντα χρόνια, όταν οι ευρωπαϊκές ενοποιητικές διαδικασίες είχαν σταθερά θεμελιωθεί, η Ελλάδα γνώριζε τη δικτατορία και τον εκφασισμό της χώρας.

Οι δυσκολίες που έχουμε να συναντήσουμε στην πορεία για μια Ελλάδα ανεπτυγμένη δεν είναι λίγες. Έχουν πολλές αιτίες: Τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές και τις κοινωνικές δυνάμεις που τις στηρίζουν, οικονομικές και κοινωνικές εξουσίες, φορείς συντηρητικών ή και οπισθοδρομικών νοοτροπιών και πρακτικών και «παραδεδεγμένες αλήθειες» που εξασφαλίζουν συγκεκριμένα συμφέροντα. Παραδείγματα αντιδράσεων, αντιπαραθέσεων και διαμάχης υπήρξαν πολλά τα χρόνια που πέρασαν. Και θα υπάρξουν τα χρόνια που έρχονται.

Κυρίες και κύριοι,
Φίλες και φίλοι,

Τους τελευταίους μήνες βρέθηκε στο επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης το θέμα των αστυνομικών ταυτοτήτων. Θέλω να επαναλάβω το αυτονόητο. Η αστυνομική ταυτότητα, δηλαδή το πιστοποιητικό της δημόσιας αρχής για το ποιο πρόσωπο είναι ο καθένας μας, είναι απόλυτα άσχετο με την θρησκευτική μας πίστη, την ιστορική μας ταυτότητα και την υπόστασή μας ως Ελλήνων. Η αμφισβήτηση της νέας μορφής των αστυνομικών ταυτοτήτων έθεσε με στρεβλωτικό και παραπλανητικό τρόπο το θέμα της ταυτότητάς μας ως Ελλήνων. Ότι δήθεν αναιρείται αυτή μας η ταυτότητα.

Ένα πιστοποιητικό της αστυνομίας δεν μπορεί να απεικονίζει τις βαθύτερες, εσωτερικές πεποιθήσεις μας, τον εσωτερικό μας κόσμο, την πίστη και την ιδεολογία μας. Το κράτος δεν μπορεί να καθορίσει αυτή «την ταυτότητα». Αν εξετάσουμε την ιστορική διαδρομή της χώρας μας θα διαπιστώσουμε πολύ εύκολα, ότι όσες φορές μας επιβλήθηκε κάποια «ταυτότητα» ήταν εν πολλοίς ένα τεχνητό δημιούργημα που εξυπηρετούσε ιδεολογικούς και πολιτικούς σκοπούς. Οι εκδοχές του τί είμαστε όταν είναι επίσημες, έχουν συγκεκριμένες σκοπιμότητες και κυρίως την άσκηση εξουσίας.

Η ταυτότητά μας ως Ελλήνων διαμορφώθηκε και διαμορφώνεται από μας τους ίδιους, ελεύθερα, με τα στοιχεία που ο καθένας μας αντλεί από την ιστορία, την παράδοση, τη θρησκεία, τις πεποιθήσεις του, την αντίληψή του για την Ελλάδα. Δεν είναι δοτή. Δεν είναι επιβαλλόμενη από οποιονδήποτε. Είναι προϊόν μιας συνεχούς και ελεύθερης δημόσιας συζήτησης. Και αυτή την ελεύθερη δημόσια συζήτηση δεν θα αφήσουμε κανένα να την περιορίσει.

Το ερώτημα που θα έπρεπε να μας απασχολήσει σ' αυτή τη συζήτηση είναι, ποιά στοιχεία της ιστορίας, της παράδοσης, του τρόπου ζωής μας συντελούν δημιουργικά στην επιδίωξή μας να είναι η Ελλάδα ανεπτυγμένη χώρα. Χώρα σύγχρονη και ελεύθερη που μετέχει στον ανεπτυγμένο κόσμο. Σίγουρα δεν είναι η απομόνωση από τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Η Ελλάδα και ο Ελληνισμός είχαν και έχουν παρουσία σε όλο τον κόσμο γιατί για εμάς τους Έλληνες ο κόσμος ήταν πάντα ανοιχτός, πεδίο ελεύθερης δράσης χωρίς πνευματικά σύνορα που περιορίζουν και καθηλώνουν. Οι Έλληνες υπήρξαμε και σημαδέψαμε την ιστορία ως λαός τους πελάγους. Των ανοιχτών οριζόντων. Η ελεύθερη,

χωρίς φόβο, δημιουργικότητα, ήταν εκείνη που ανέδειξε και θα αναδείξει την Ελλάδα.

Φίλες και φίλοι,

Έχω αναφέρει και άλλοτε ότι η πορεία εκσυγχρονισμού δεν είναι δυνατή χωρίς συγκρούσεις. Αυτό δεν σημαίνει, ότι δεν πρέπει να επιδιώκεται ο διάλογος και η συναίνεση. Αλλά η επιδίωξη της ευρύτερης αποδοχής για μια πολιτική δεν μπορεί να οδηγεί σε στασιμότητα και στην εγκατάλειψη της κοινωνικής αλλαγής. Πολλοί έχουν την εντύπωση, ότι αν δεν πειράξουμε τίποτε και έτσι δεν υπάρξουν διαμαρτυρίες, τα πράγματα θα κυλήσουν προς την σωστή κατεύθυνση από μόνα τους. Σ' αυτή την αντίληψη βασίζεται και η επιχειρηματολογία που κρίνει την πολιτική πράξη θετικά ή αρνητικά ανάλογα με το εάν έχει ή όχι πολιτικό κόστος. Όμως η ακινησία και ακαμψία είναι η καλύτερη συνταγή για οπισθοδρόμηση και μιζέρια. Ο φόβος του πολιτικού κόστους είναι προάγγελος συντηρητικών παλινорθώσεων. Η μη αλλαγή όπως και η αλλαγή δεν αποφεύγουν το κόστος. Ένα κόστος διαφορετικό σε επίπτωση, σε μορφή και σε όρους κατανομής σε κοινωνικά στρώματα. Ένα κόστος που στη μια περίπτωση, την αλλαγή, την οδηγεί μπροστά ενώ στην

άλλη, τη στασιμότητα, προς τα πίσω. Η ανεπτυγμένη Ελλάδα είναι συνδεδεμένη με εκσυγχρονισμό, αλλαγή, διαφοροποίηση σε σχέση με αυτή που υπάρχει σήμερα. Έτσι δημιουργείται η δυναμική της προόδου.

Αν κάθε φορά λέμε «όχι» στις αλλαγές, τότε αφήνουμε το μέλλον να φύγει χωρίς εμάς. Έτσι αν το νοσηλευτικό και ιατρικό προσωπικό δεν δεχθεί την αναγκαιότητα αναμόρφωσης του ΕΣΥ, τότε λέει σε όλους τους Έλληνες πως η παροχή υπηρεσιών υγείας δεν πρέπει να βελτιωθεί, πρέπει να παραμείνει στάσιμη. Όμως η Ελλάδα του 21ου αιώνα δεν νοείται να είναι μια χώρα που βλέπει τα τραίνα να περνούν. Τις ευκαιρίες να χάνονται. Ο Έλληνας του σήμερα δεν είναι ηττοπαθής, δεν είναι μοιρολάτρης, δεν είναι φοβισμένος. Είναι φιλόδοξος, είναι τολμηρός, είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις, είναι έτοιμος να υπερνικήσει τα εμπόδια. Κι' αυτή τη δυνατότητα, αυτή την ευκαιρία, καμία κυβέρνηση δεν επιτρέπεται να την αρνηθεί, να την υποβαθμίσει, μέσα από δισταγμούς και ολιγωρίες, μέσα από φόβους και μικρούς κοντόφθαλμους υπολογισμούς.

Φίλες και φίλοι,

Όταν ήμουν 18 ετών υπήρχε ακόμα στην Ελλάδα πείνα και μίσος. Υπήρχαν διαχωριστικές γραμμές και υπανάπτυξη. Υπήρχε καχεξία και εξάρτηση. Αν η χώρα άλλαξε -και πράγματι, φίλες και φίλοι, άλλαξε, άλλαξε συγκλονιστικά- άλλαξε γιατί οι νέοι της εποχής, πολλοί νέοι της εποχής, πιστεύαμε σε αυτό. Οι σημερινοί νέοι, τα παιδιά μας, ζουν σε μια χώρα σύγχρονη, ευρωπαϊκή, δυναμική, δημοκρατική. Μια χώρα που θα προχωρήσει με αυτοπεποίθηση στο μέλλον γιατί τα παιδιά της σήμερα έχουν αυτοπεποίθηση, έχουν ικανότητες, έχουν πίστη στον εαυτό τους, έχουν εφόδια περισσότερα απ' όσα είχαμε εμείς. Έχουν εξασφαλισμένο έναν ευρύτερο χώρο ελευθερίας, υποκύπτουν δυσκολότερα σε μοιρολατρίες και φοβίες.

Φίλες και φίλοι,

Η δεκαετία 2000-2010 είναι μπροστά μας. Θα κρίνει τη δυνατότητα της χώρας να είναι ανεπτυγμένη χώρα και να συμμετέχει στην πρωτοπορία της παγκόσμιας εξέλιξης.

Η δυνατότητα της Ελλάδας να συναγωνίζεται, να είναι μια ανεπτυγμένη δημιουργική κοινωνία, μια κοινωνία δυναμική, μια κοινωνία ελευθερίας και αλληλεγγύης είναι σήμερα ο πυρήνας της αναζήτησής μας.

Σας ευχαριστώ.